

tydningsfuldt det end maatte være, men Forbundets Evne til at skabe en bedre Forstaaelse mellem Folkene og sikre Freden; og i saa Henseende har hverken Udviklingen i Østen eller Europa været egnet til at styrke Forbundets Position.

Skønt 15 Aar er forløbet siden Verdenskrigen, er der kun smaa Resultater at opvise i Retning af en bedre Forstaaelse mellem Folkene. Muligheden for en Krig er fremdeles til Stede, som en stadig Trusel kaster den sin Skygge ind over Fremtiden, og det er derfor ikke mærkeligt, at Folkene Verden over retter Bebrejdelser mod Folkeforbundet, til hvilket de havde stillet saa store Forhaabninger og set hen til som Midlet til Skabelse af et nyt og bedre Europa, hvor Krig var utænkelig og umulig.

Ud fra denne Opfattelse stilledes store Forventninger baade til Nedrustningskonferencen og til den økonomiske Verdenskonference, som man mente vilde betyde afgørende Skridt henimod en Konsolidering af Freden og Verdens Fremtid. Og det er forstaaeligt, at det negative Resultat af disse to Konferencer har berøvet Folkene deres Illusioner og øget Mismodet.

Ubestrideligt beror Muligheden for Fredens Bevarelse i lige saa høj Grad paa økonomisk som paa militær Nedrustning, og af denne Grund er London-Konferencens negative Udfald dobbelt beklageligt; det Spørgsmaal rejser sig naturligt, om man ikke til Trods for den omhyggelige tekniske Forberedelse har begaaet Fejl ved Konferencens Tilrettelæggelse.

Maaske kan Konferencens Udfald forklares ved den Kendsgerning, at det altid vil være vanskeligt at naa til Enighed paa en Konference af denne Art; hvor saa mange Stater samles; men Forklaringen bør dog snarere søges deri, at det ikke paa Forhaand havde været muligt at finde et Grundlag for Samarbejde mellem de Stater, som ifølge deres Størrelse og Betydning udøver en afgørende Indflydelse. I denne Henseende fremhævede Taleren særlig den ulykkelige Indvirkning; det havde haft paa Konferencens Forløb, at Stormagterne ikke i

Forvejen var naaet til Enighed om en Valuta-Stabilisering.

Ogsaa for Nedrustningskonferencens Vedkommende havde det været bedre, om Stormagterne paa Forhaand var kommet overens om et positivt Program, da enhver vidste, at et hvilket som helst Forslag, hvorom disse Stater maatte enes, ikke vilde strande af Mangel paa Tilslutning fra de øvrige Lande.

Ud fra Betragtninger af denne Art kunde man kun hilse Fire-Magts Pagten med Glæde, da en politisk og økonomisk Tilnærmelse mellem de paagældende Stater vilde sprede sine Virkninger ud over den ganske Verden. Det er ofte blevet sagt, at Uoverensstemmelserne mellem Tyskland og Frankrig er Roden til alle Vanskeligheder, og Folkeforbundet har da heller aldrig kendt bedre Dage end dengang Stresemann og Briand mødtes i Genève. Man tør derfor nu stille store Forhaabninger til Fire-Magts Pagten som et Middel til at udglatte Divergencer og maaske endog tilvejebringe en venskabelig Forstaaelse i det splittede Europa, hvor Ord som Lighed og Broderskab tilhører Fortiden og selv Friheden — Tankens Frihed og den personlige Frihed — ikke alle Steder respekteres.

Men Billedet af Folkeforbundet frembød dog ogsaa Lyspunkter, selv paa det politiske Omraade, hvor Taleren navnlig fremhævede Raadets stadige Bestræbelser i Konflikten mellem Colombia og Peru, samt Uoverensstemmelsen mellem Storbritannien og Persien, der gennem Raadets Intervention havde fundet en endelig Løsning.

Ogsaa den stadige Fremgang i Udviklingen af den internationale Retspleje gav Anledning til Tilfredshed; omend Forbundets Arbejde paa dette Omraade kun i ringe Grad fangede Offentlighedens Interesse, udgjorde de opnaaede Resultater dog et vigtigt Skridt henimod Magtens Afløsning af Retten i Ordningen af internationale Tvistigheder, i hvilken Forbindelse Taleren mindede om, at de nordiske Lande ubetinget havde anerkendt den